

Sygn. akt: I C 1072/21

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2021 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Andrzej Antkiewicz
-----------------	---------------------------

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2021 r. w Grudziądzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością w W.

przeciwko R. S.

o zapłatę

1. oddala powództwo,
2. oddala wniosek powódki o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1072/21

UZASADNIENIE

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniosła przeciwko R. S. pozew o zasądzenie kwoty 3.192,06 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, jak również o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że dochodzona wierzytelność wynika z umowy pożyczki udzielonej pozwanemu przez powódkę. Powódka wypłaciła pozwanemu kwotę 5.000 zł, a do zwrotu miał kwotę 10.671,55 zł, na którą składały się: kwota kapitału pożyczki, opłaty przygotowawcze, opłata administracyjna i odsetki umowne. Wskazana kwota miała być spłacona w 30 ratach, jednakże pozwany spłacił jedynie 21 pierwszych rat (k. 4-6 akt).

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew ani żadnych wyjaśnień.

Sąd rozpoznał sprawę w postępowaniu uproszczonym (k. 1).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 16 kwietnia 2018 roku (...) Spółka z o.o. w W. (pożyczkodawca) zawarła z R. S. (pożyczkobiorca) umowę pożyczki gotówkowej, na podstawie której udzielono pozwanemu pożyczki w kwocie 5.000,00 zł na okres 30 miesięcy. Strony przewidziały, że pożyczka jest oprocentowana według stałej stopy procentowej w wysokości 96,84% że z tytułu udzielenia pożyczki pożyczkobiorca zobowiązany będzie do uiszczenia na rzecz dającego pożyczkę następujących opłat: opłaty przygotowawczej w wysokości 1.250 zł (25% całkowitej kwoty pożyczki) jako koszt związany z obsługą wniosku o udzielenie pożyczki, przygotowaniem umowy i wypłatą pożyczki, opłaty administracyjnej w wysokości

3.750 zł (z tytułu obsługi pożyczki, pobieranej przez cały czas obowiązywania umowy. Czas obowiązywania umowy określono na 30 miesiące, tj. od 16 kwietnia 2018 r. do całkowitej spłaty, tj. do 12 października 2020 r. Pożyczka miała być spłacona w 30 miesięcznych ratach ustalonych w harmonogramie spłat – do 12 dnia każdego miesiąca kalendarzowego, począwszy od maja 2018 r. – po 355,73 zł, oprócz ostatniej raty wyrównawczej w kwocie 355,38 zł.

W umowie pożyczki przewidziano, że na wypadek opóźnienia w spłacie rat pożyczki pozwany zapłaci odsetki od zadłużenia przeterminowanego w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 2¹ k.c. (§ 8 ust. 1 i 2 umowy).

Dowód : umowa pożyczki - k. 17-24 akt

Pozwany spłacił 21 rat pożyczki (okoliczność niesporna).

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony stan faktyczny ustalony został w oparciu o dokumenty złożone przez powódkę, które w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności i prawdziwości, wobec czego mogły stanowić wiarygodną podstawę ustaleń faktycznych.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej sąd krajowy jest zobowiązany do zbadania z urzędu, czy warunki umowy wchodzące w zakres stosowania dyrektywy Rady (...) z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. 1993, L 95, s. 29) mają nieuczciwy charakter, a także do tego, by dokonawszy takiego badania, zniwelować brak równowagi między konsumentem a przedsiębiorcą, o ile sąd ów posiada niezbędne ku temu informacje dotyczące stanu prawnego i faktycznego (zob. np. wyrok (...) z dnia 13 września 2018 r. w sprawie C-176/17).

Według art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Z tytułu udzielenia pożyczki pożyczkodawca może żądać wynagrodzenia w formie odsetek **albo** prowizji za korzystanie przez pożyczkobiorcę z jego środków finansowych. Użycie zwrotu „albo” oznacza alternatywę rozłączną. Nie można więc jednocześnie pobierać odsetek umownych i prowizji za korzystanie przez pożyczkobiorcę ze środków pożyczkodawcy.

Sąd nie zakwestionował prawa powódki do pobrania opłaty przygotowawczej, jednakże zakwestionował jej wysokość. Opłata określona w umowie zawartej między stronami była rażąco wygórowana.

Sąd zakwestionował również prawo powódki do naliczenia i pobrania dodatkowego wynagrodzenia prowizyjnego nazwanego opłatą administracyjną w wysokiej kwocie 3.750 zł za obsługę pożyczki. Za udostępnienie pożyczkobiorcy środków pieniężnych powódka naliczyła odsetki umowne w dużej wysokości. Brak było podstaw do pobierania podwójnego wynagrodzenia za to samo.

W wielu podobnych sprawach toczących się przed tut. Sądem o zwrot pożyczki zakwestionowano praktykę pobierania na podstawie umów pożyczek dodatkowego wynagrodzenia prowizyjnego w wysokich kwotach, żądanego często obok odsetek umownych za udostępnienie środków pieniężnych, doliczonych do każdej raty. Zapis o tej prowizji uznano za zmierzający do obejścia przepisów o ochronie praw konsumentów oraz o odsetkach maksymalnych (ukryta lichwa). Stwierdzono, że takie działanie nie zasługuje na ochronę prawną, albowiem jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów, dlatego jest nieważne (art. 58 § 1 i 2 k.c.). Tak było m.in. w sprawach o następujących sygnaturach akt: I C 189/16, I C 2424/16, I C 285/17, I C 397/17, I C 398/17, I C 477/17, I C 501/17, I C 1100/17, I C 1244/17, I C 1595/17, I C 1707/17, I C 390/18, I C 1796/18, I C 1826/18, I C 2751/18, I C 2752/18, I C 2753/18, I C 2760/18, I C 2772/18, I C 147/19, I C 266/19, I C 353/19, I C 767/19, I C 1016/19, I C 1073/19, I C 2082/19 i I C 2617/19.

Kwestią obciążania przez powódkę pożyczkobiorców zbyt wysokimi opłatami prowizyjnymi za udostępnienie na określony czas środków pieniężnych zajmował się też niejednokrotnie Sąd Okręgowy w Toruniu, w tym w sprawach o sygn. akt VIII Ca 563/17, VIII Ca 582/17 i VIII Ca 664/18, podzielać w swoich wyrokach stanowisko tut. Sądu o sprzeczności umów pożyczek w zakresie wynagrodzenia prowizyjnego z dobrymi obyczajami, zasadami współzycia społecznego i przepisami regulującymi wysokość odsetek maksymalnych. Sąd Okręgowy, odwołując się do wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie XVII AmC 5533/11 (Legalis nr (...)), stwierdził, że niezależnie od uregulowań ustawy o kredycie konsumenckim dotyczących maksymalnej wysokości kosztów pozaodsetkowych, koszty te nie mogą stanowić dodatkowego źródła zysku przedsiębiorcy, powinny zatem być kształtowane w sposób zgodny z rzeczywistym kosztem dokonywanych czynności, w związku z którymi pozostają. W przywołanych sprawach Sąd Okręgowy w Toruniu stwierdził również, że wynagrodzenie prowizyjne zastrzegane w umowach pożyczek pozostaje często oderwane od faktycznych kosztów poniesionych przez pożyczkodawcę, w istocie nie stanowi więc „kosztu okołodsetkowego”, te bowiem powinny być związane – zgodnie z zasadą ekwiwalentności świadczeń – z określonymi kosztami poniesionymi przez pożyczkodawcę w związku z udzieleniem pożyczki bądź usługami świadczonymi na rzecz pożyczkobiorcy. Sąd Rejonowy w Grudziądzu oraz Sąd Okręgowy w Toruniu wyraziły w przywołanych sprawach także pogląd, że wynagrodzenie prowizyjne to ukryta forma odsetek od pożyczzonego kapitału, co prowadzi do obejścia przepisów regulujących instytucję odsetek maksymalnych.

Wskazać też należy, że w decyzji nr (...) z dnia 3 czerwca 2015 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w K. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania pożyczkodawcy polegające na stosowaniu opłaty, której wysokość nie odpowiada wartości świadczeń realizowanych w ramach tej opłaty. W uzasadnieniu tej decyzji stwierdzono, że sprzeczne z dobrym obyczajem jest naruszenie ekwiwalentności świadczeń przy stosowaniu wobec konsumentów opłaty, której wysokość nie odpowiada wartości świadczeń realizowanych w ramach tej opłaty, co godziło w ich słuszny interes. Identyczną decyzję wobec wydał Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w K. w dniu 30 grudnia 2015 r. w sprawie (...)61-12/13/SB w zakresie opłaty przygotowawczej. Zarzuty w niej zawarte wobec pożyczkodawcy można jednak odnieść również do opłaty administracyjnej.

Ze względu na to, że prowizja w kwocie 3.750 zł została naliczona za to samo, za co należą się powódce odsetki umowne od udzielonej pożyczki, a nadto nie określono w umowie żadnych kryteriów ustalenia tak wygórowanej prowizji, Sąd uznał, że brak jest podstaw do jej zasądzenia. W umowie nie określono bowiem, jakie koszty pożyczkodawcy ma ona pokrywać. W ocenie Sądu postanowienia umowy dotyczące tej prowizji naruszają w sposób rażący interesy pożyczkobiorcy, są sprzeczne z dobrymi obyczajami i prowadzą do obejścia bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, zwłaszcza dotyczących odsetek maksymalnych i jako takie nie wiążą konsumenta (art. 58 § 1 i 2 k.c., art. 359 § 2¹ k.c. oraz art. 385¹ § 1 k.c.). To samo należy stwierdzić wobec zbyt wygórowanej opłaty przygotowawczej wynoszącej aż 25% kwoty udzielonej pożyczki.

W konsekwencji na podstawie art. 720 § 1 k.c., art. 58 § 1 i 2 k.c., art. 359 § 2¹ k.c. oraz art. 385¹ § 1 k.c. Sąd uznał, że roszczenie powódki sformułowane w pozwie nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem wysokość ww. prowizji przekracza kwotę żadaną w pozwie.

O kosztach procesu w punkcie 2. (drugim) sentencji wyroku orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Powódka przegrała sprawę w całości, dlatego brak jest podstaw do zasądzenia na jej rzecz zwrotu jakichkolwiek kosztów procesu od pozwanego.

ZARZĄDZENIE

- 1) odnotować w kontrolce uzasadnień,
- 2) odpis sentencji wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki przez PI,

3) przedłożyć akta z apelacją albo z epo z pkt 2 za 21 dni.

G., dnia 14.12.2021 roku